

Psalmus

nemo desperet: multū quidem est: sed qui artifex cogitate. Ille refecit qui fecit: ille reformauit qui formauit. **Judicabit orbē terrarū in equitate: et populos in veritate sua.** Que ē equitas et veritas? **Lōgregabit secū electos suos ad indicandū: ceteros autē se-pabit ab iniuicē.** Positurus ē em̄ alios ad dexterā: alios ad sinistrā. **Quid autē equi?** quid verius: q̄s ut nō expectent misericor-diā de iudice: qui noluerunt facere misericordiā: anteq̄ veniret iudex? **Qui autē voluerunt facere misericordiā:** cum misericordia iudicabunt. **Bicef em̄ eis ad dexterā positis:** Uenite benedicti patris mei p̄cipi te regnū quod vobis paratū est ab origine mūdi. **Et imputat opa misericordie.** Esuri ui enim et dediſis mihi māducare: sitiui et potasti me: et cetera. **Rursus ad sinistrā positis quid imputabit?** Quia noluerūt fa cere misericordiā: **Et quo ibunt?** In ignem eternū. Iste auditus malus magnū gemi tum faciet. **Sed quid dixit aliis psalmus?** In memoria eterna erit iustus: ab auditu malo non timebit. **Quid est auditus malus?** Ite in ignem eternū: qui patus est diabolo et angelis ei⁹. Qui gaudebit ab auditu bono: non timebit ab auditu malo. **Quomodo gaudebit ad auditū bonum?** Uenite benedicti patris mei. **Et a quo auditū non timebunt?** Ite in ignem eternū: qui patus ē dia bolo et angelis eius. **Hec est equitas: hec ē veritas.** **Judicabit em̄ orbem terrarum in equitate.** **Et populos in veritate sua.** An quia tu iniuist⁹ es: iustus nō erit iudex? Aut q̄ tu mēdar es: verax nō erit veritas? **Sed si vis habere misericordēz: esto misericors anteq̄ veniat.** Bimitte si quid in te cōmissum est: da ex eo qd̄ abundas. **Et de cui⁹ das: nisi de illius?** Cū de illi⁹ das red ditio est: si de tuo dares largitio ēt. **Quid em̄ habes qd̄ nō accepisti?** He sunt hostie deo gratissime: misericordia: hūilitas: confessio: par: caritas: **Has aporet⁹: et secūri expectam⁹ adūtū iudicis:** qui iudicabit orbē terrarū in equitate: et populos in veritate sua.

Explicit Tractatus de ps. CXV.

Incipit Tractatus de ps. XCVI.

Magna spectacula deus p̄bet cordi christiano: et quib⁹ vere nihil possit iocūdūs inueniri: si tñ assit palatū fidei: cui sapiat mel dei. **Credim⁹ omnibus vobis q̄ in salvatōre nostrū toto corde credidisti: messe spiritū eius qui vos delectet:**

XCVI.

cum legunt p̄phetie ante tot annos prola te ex ore sanctorū: et post tot annos implete in fide gentium. **Magnā enim iocūditatē tunc carpebant ipsi sancti p̄phete: cum ea iam videbant in spiritu: nō impleta: sed ad hoc futura.** Erat enī eis magna delectatio: sed tamē et ipi p̄ caritate qua in nos accēsi erāt q̄s nōdū videbāt: sed spū p̄ turiebant: volebāt si fieri posset in hoc tpe nobiscum viuere: et vidē impleta q̄ in spiritu p̄pheta bant. **Inde dñs discipulis suis iam ista vi dēre incipientib⁹: aut:** **M**ulti iusti et p̄phete voluerūt videre q̄ videtis et nō viderūt: et audire q̄ auditis: et nō audierūt. **Quis enī viderēt ista in spū: tñ futura illis quodāmō formabant.** **A**p̄lis autē iā p̄sentia credebātur. **Unde ille Symeon iust⁹ quidā senex:** multū exultauit vidēs infantem Jesum: et agnoscēs in paruo magnū: et in exigua car ne cognoscēs celi et terre creatorē. **M**ultū ergo exultauit: q̄ respōsum accepat non se exiturū esse de hac vita: p̄usq̄ videret sal uatōrē dei. Agnouit ergo illū: iocūdat⁹ est: exultauit gaudio: et hoc ait: **B**ñe: nunc di mittis seruū tuū in pace: q̄ viderunt oculi mei salutare tuū. **M**agna est ḡ ista iocūditas: et hāc facit caritas. **B**electati sum⁹ cū psalmus iste cantareb⁹: et quedā ibi ab om̄ibus intellecta sunt: quedā vō quātū arbitramur: aut a paucis: aut certe nō ab om̄ibus. Simul ergo illū in isto sermone i quo vobis seruum⁹: cōsideremus: et videamus quāta dignatione nos deus letificare voluit: p̄sentando que p̄misit: et nobis et nos exhibens veritatē p̄missis suis. **I**n scribit psalmus. **“Ipsi David: cū terra eius restituta est.** Lotū ad christū reu cemus: si volum⁹ iter recte intelligētie tene re: nō recedam⁹ a lapide angulari: ne intel lect⁹ n̄ ruinā faciat. **I**n illo solidet: qd̄ instabili motu nutabat: in illo incibat: qd̄ p̄ incerta pendebat. **Quicqd dubitatiōis h̄z hō in aio: auditū scripturis dei a christo nō recedat: cū ei fuerit i illis v̄bis christ⁹ reuelat⁹: intelligat se intellexisse: A**siq̄ autē que niat ad christi intellectū: nō se p̄sumat intel lexisse: **F**inis em̄ legis christ⁹ est ad iusticiā om̄i credēti. **Quid ē ḡ: et quō accipit i chri stū cū terra ei⁹ restituta ē?** Nā quō David intelligat christ⁹: facile est agnoscē. Christ⁹ em̄ ex maria: et ex semīe dauid: et q̄ ex semi ne ei⁹ futur⁹ erat: p̄p̄ea nomē eius i figura p̄habat. Ergo David xp̄s: q̄ et interpretat David māu forū. **E**t q̄s tā manu fortis: q̄s

Psalmus

q̄ de cruce muūdū vicit: **N**ā post resurrectiōnem & ascensionē eius: accepto spiritu sancto: loquētibus aplis varijs linguis: cōmo ta multitudo eorū īp̄z qui eū crucifixerāt cōsiliū quesivit salutis: accepit: credidit: ignorātū est: donat⁹ est reatus sanguine christi: imptitus est potus sanguis christi: facti sunt fidèles eius cui⁹ fuerāt p̄secutores: crediderūt in eū quē crucifixerūt: & ante quez uisūtātes caput agitauerūt: eum ipm̄ caput habere voluerūt. Ita ergo restituta est terra eius: qđ habet titulus psalmu. Terra em̄ eius iudea: & perierat oīs iudea quādo crucifixerat dominū suū: ignorātes freueti ci seuentes in medicū: et salutē insania repellentes. Lanq̄ ḡ perierat iudea tota: cū qua tota īpi etiā apli trepidauerūt. Petr⁹ qui audaci dilectōe sequebat: timida negatione ter negauit. Resurgēs in via quosdā loquētes secum de se tales inuenit ip̄e dñs Jesus christus: vt dicerēt illi querētū vnde colloquerent. Tu solus pegrinus es i hie rusele: et nō cognouisti que facta sunt i illa his dieb⁹? Quib⁹ ille dixit. Que: Et dire runt: de Jesu nazareno qui fuit vir p̄pheta potēs in ope & sermone corā deo & om̄i populo: Et quō eum tradiderūt summi sacerdotes & p̄ncipes nostri in damnationē mortis & crucifixerūt eū. Nos autē sperabam⁹: qr̄ ip̄e esset redēpturus israel. Jā spem christi p̄diderūt. Nō em̄ dixerūt: speram⁹ eum redēptuz: b̄ sp̄abam⁹ qr̄ esset redēptur⁹ isrl. Ip̄e cū eis erat: & spes illi⁹ in illis non erat: ostendit se illis manifestat⁹ est etiā ceteris discipulis: visus cōrectat⁹: et inuētus illis quib⁹ iam perisse videbat. Reuocata ē fides eoz qui ceciderāt: restituta ē terra ei⁹. Beinde factis cū eis q̄draginta dieb⁹ ascē dit in celū: & sicut paulo ante cōmemorauit: misso sp̄sancto fecit discipulos suos idio tas homies loqui omniū gentium linguis. Lūc illi p̄ quib⁹ nō frustra dixerat: Pater igno sce illis: qr̄ nesciūt quid faciat⁹: cōmoti vt dixim⁹: quesierūt salutē: cōsiliū acceperūt vt in eum crederēt: crediderūt vno die tria milia: & rursus qnq̄ milia. Cepit seruire p̄ iudeā ecclesia christi: vbi ferbuerat op̄ probriū christi: & restituta ē terra eiue. Sed qr̄ dixerat ip̄e: habeo alias oues qr̄ nō sunt de hoc ouili: oportet me & eas adducere: vt sit vn⁹ grex & vn⁹ pastor: etiā ad gentes ad quas p̄phete missi nō erant: apli missi sunt. Quesiti sunt qr̄ nō q̄sierāt: inuēti sunt qr̄ nihil expectabāt: quē nō tenebat deum pollicita-

XCVI.

tore: inuenerūt redēptorē. Jā em̄ iudeis te nebant deū pollicitatorē: qr̄ ibi p̄phē chri stum p̄dicauerunt: vbi christū p̄misserunt: sed quē p̄missum audierant: p̄sentē nō co giouerāt. Illis autē p̄missum nihil erat: s tamē in p̄phetis etiam de fide īpoz dictum erat. Non dictū erat ip̄is: sed dictū erat de ip̄is. Missum est ad illos & audistis ex dis pensatione dei. Ip̄a enim lectio mō vobis lecta est in actibus apostolorū: quō Lētu no Cornelius em̄ Len turio nō erat de gente iudeoz. Orabat: ie unabat: elemosynas faciebat: nō illū dese ruit deus: q̄uis i gentib⁹ constitutū: & mis sus est ei angel⁹ qr̄ illi nūciaret qr̄ elemosyne & oratiōes ip̄ius accepte fuerint apud deū: Credidit aduocato ad se Petro. Nūquid nō illū poterat docere angel⁹? Misit illū ad Petru: vt magl p̄ hoīem illi fides fieret: qr̄ hoīes nō dēdignat⁹ erat dñs visitare. Nec dēdignabat docere p̄ hominē: qr̄ dignatus est esse hō. Sic ḡ restituta est terra ei⁹: vno pariete veniente de iudeis: altero pariete ve niente de gentib⁹: quib⁹ duob⁹ parietibus de vnuerso veniētib⁹: esset ip̄e lapis angu laris vbi ambo copularent. Iterū quō ac cipim⁹ cū terra ei⁹ restitueref: Cum caro ei⁹ resuscitaref. Alius em̄ intellect⁹ tñ a chri sto nō recedēs sic potest nobis occurtere: terra restituta: caro resuscitata. Post resur rectionē em̄ ip̄ius facta sunt ista omnia que cantant in psalmo. Audiam⁹ iam de terre restitutiōe psalmū plenum gaudio: excutet nobis ip̄e dñs deus noster dignā tante rei expectationē & iocūditatem. Ip̄e sermonē nostr⁹ moderetur aptum cordibus vestris: vt quicquid hic exultat cor nostrū in talib⁹ spectaculis p̄ducat ad linguā: et uide i au res vestras: deinde in cor vestrū: deinde in facta vestra.

Expositio psalmi.

Om̄ius regnauit: Ille qr̄ ste tut ante iudicē: ille qui alapas ac ceperit: ille qui flagellat⁹ ē: ille qr̄ cō sputus est: ille qui spinis coronat⁹ est: ille qr̄ colaphis celsus ē: ille qr̄ in ligno suspēsus ē: ille cui pēdēti i ligno insultatū ē: ille qr̄ i cru ce mortu⁹ ē: ille qr̄ lācea p̄cuss⁹ ē: ille qr̄ sepul tr⁹ ē: ip̄e resurrexit: Bñs reguit: Huiāt qn tū possit regna: qd sunt factura regi regno rū: dño omniū regū: creatori omniū seculo rū: Un ideo cōtemnit: quia tam submissus & tam hūlis apparuit: Chīcordia ē nō im potēta. Ille. n. hūlis apparuit cū eū cape.

Psalmus

Alia lta. mus. Sed iam videamus. Dñs regnavit.
t letent. **E**xultet terra: iocūdenf iſule multe. **E**st quidē: qr verbū dei: nō in sola cōti
nenti terra p̄dicatū est: sed etiā in insulis q̄
cōstitute sunt i medio mari: t ip̄e plene chri
stianis: plene sunt seruis dei. Nō em̄ separat
mare eū qui fecerat mare. Quo naues pos
sunt accedere: verba dei nō possunt: Im
plete sunt insule: verūtamē possunt t i figura
recte accipi: insule oēs ecclesie. Quare
insule: Quia circūlata r̄ fluctibus oīm tē
ptationū. Sed quō insula vndiq̄ circuitu
pentib⁹ fluctibus tūdi potest: frāgi nō pōt:
maḡ magisq; ip̄a frāgit fluctus venientes:
q̄ frangat ab eis: sic t ecclie dei pullulātes
per totum orbem terrarū passe sunt psecu
tōnes: vndiq̄ frementū infidelū. Et ecce
stant insule t iā placatū est mare: iocūdenf
insule multe. **N**ubes t caligo i cir
cuitu ei⁹: iusticia t iudiciū directio
sedis eius. Quibus nubes t caligo i cir
cuitu ei⁹: Quib⁹ iusticia t iudiciū directio
sedis eius. Nubes t caligo impijs qui euī
nō intellexerūt: iusticia t iudiciū fidelib⁹ q̄
in eū crediderūt. Illi em̄ p̄ supbiā nō ride
rūt: illi p̄ humilitatē dirigi meruerūt. Audi
nubes t nebulā: et audi iusticiā et iudiciū:
Ipe dñs ait: In iudiciū ego in h̄ic mūdū
veni: vt qui nō vident videant: t qui vidēt
ceci fiant. Quid est qui vident ceci fiant:
Qui sibi videre vident: qui se sapientes pu
tant: qui nō sibi arbitrant̄ necessariā medi
cinā: ipsi ceci fiant: ipsi nō intelligent. Qui
autē nō vident videāt: qui cecitatem cōfi
tent: illuminari mereant. Sic ergo in circui
tu eius nubes: t caligo his qui eum nō co
gnouerūt: cōfidentibus aut t humilantib⁹
se iusticia t iudiciū directio sedis eius. Se
dem eius dicit eos ip̄os qui in eū credide
runt. Be ip̄is em̄ sibi fecit sedem: qr in eis
sedet sapiētia. Filius em̄ dei: sapiētia dei ē.
Audiūmus autē ex alia scriptura: magnū
bui⁹ intelligentie dōcumentū. Anima iusti
sedes sapiētiae. Ergo qr isti facti sunt iusti q̄
in eum crediderunt: iustificati ex fide facti
sunt sedes ip̄ius: sedet in ipsis iudicans ex
ipsis t dirigens eos. Quare: Quia māsue
tos inuenit veluti iūmēta mutia nō recalci
trantia: non collū supbum aduersus iugur
eius excutientia: nō flagellū eius recusantia.
Facta sunt iūmēta eius bona: mansue
ta: et meruerūt quod dictū est in alio psal
mo: Diriget mites in iudicio: docebit man
suetos vias suas: Propterea ḡ illis nubes

XCVI.

t caligo: quia nō sunt recti: mansuetis au
tem iusticia t iudicium directio sedis eius. Alia lta.
Ignis ante eum prebit: t inflā pcedet. Alia lta.
mauit i circuitu inimicos ei⁹. Be
quo igne dicit fratres: Ignis ante eum pre
bit: et inflāmabit i circuitu inimicos eius:
Nō arbitror de illo igne dici in quē mitten
di sunt impij illa vltima iudicij sentētia: q̄
bus ad sinistrā sepatis: sicut in euāgelio le
ctum meminim⁹ dicturus est: Ite in ignem
eternū: qui p̄paratus est diabolo t angelis
eius: nō puto de illo igne dici. Un̄ hoc nō
puto: Quia de quodā igne dicit: qui p̄bit
ante illū anteq̄ veniat ad iudiciū. Dicitur
est em̄ p̄ire ignem t inflāmare i circuitu: id
est p̄ totum orbem terrarū inimicos ei⁹. Il
le ignis post ei⁹ aduentū erit: ille aut̄ ignis
ante eum prebit. Quis est ergo iste ignis:
Possimus eum accipere in pena malorū:
possumus in salute redemptorū. In pena
malorū quomodo: Quia cum predicaret
christus: irate sunt gētes: t cōmouerūt pse
cutionem: que ira ignis fuit magis cōsum
mens eos qui p̄sequerant̄: q̄ eos quos p
sequerant̄. Cum em̄ videmus duos: r̄nū
irascēt: alterū patiēt serenē: quis eoru
ardeat: vestrū ē iudicare: Hostis i gene
re būano tale expectaculū p̄tueri. Ponite
vob̄ aī oculos hoīem iniquū: cōmotū aio
trucē vultu: flāmantib⁹ oculis: scintillātib⁹
verbis: ferri i homīs necē: in dep̄dationē: i
iniurias: in cōtumelias: nō se cape: nō se te
nere: alterū patiēt excipientē v̄ba ac pla
gas: quicqd ille inferte voluerit: et p̄cutiēt
maxillā parantē alterā: cū r̄deris hinc fu
rias: inde lenitatē: hinc irā: inde patientiā:
hinc flāmas: inde tolerantiā: dubitas pro
nūciare q̄s eo p̄ ardeat penāq̄ patiat. Ille
ne cuius corpus vexat: an cui⁹ aīa vexat:
Prop̄fea t esaias pp̄ba dixit: Et nūc ignis
aduersarios comedet. Quid ē t nūc: Alī
q̄ veniat dies ille iudiciū magn⁹ iāz furore
suo ardent: qui postea supplicio sempiterni
illi⁹ ignis artūrū sunt: Nisi forte putatis fra
tres mei: qr iniusticia que pcedit ex homīe
ad ledendū alterū hominē: illi ad quē pce
dit nocet: et illi de quo procedit nō nocet.
Unde fieri potest: Aliqñ facula ardēs ap
ponitur ad lignum humidū t viride: t non
illud incendit: ip̄a tñ ardet: sic t inimicus
tuus. Si quis forte existit iniustus qui tibi
molat insidias: vel preparat aliquā mole
stiam: iniustus est. Tu si viride lignum fue
ris: id est si succo spirituali vigens t virens

Psalmus

flammis inimicitię restiteris orādo p illo
q te psequit: ille ardet: tu manes integer: et
injusticia illi⁹ illi nocet: tibi nihil nocet: nisi
forte putas: qz nocet tibi si corpori tuo aliqd
ficerit: et aia paties et incorrupta ad deum
coronāda peruerterit: sequēs exemplū dñi
sū: qui pati maluit a iudeis: et q poterat nō
mori mortuus est: qz q poterat nō nasci
nat⁹ est. **L**u eī cōditiōe nat⁹ es: ille volū
tate: tu cōditiōe moreris: ille misericordia.
Quō g illi nihil nocuerūt iudei: sic nec tibi
quisqz psecutor inimicus: si tu elegeris esse
mēbrū capitū illi⁹. **E**cce intellexi⁹ ignem
an eū pēuntē: id est hoc tpe intelligendū in
penā quādā infidelū iniquoz: intelligam⁹
igne si possumus: et in salutē redēptoz. **I**ta
eī pposueram⁹. **I**dē ipē dñs ait: Ignem
veni mittere in terrā. **S**ic ignē quō gladiū.
Nā et qdā loco ait: nō se venisse pacē mitte
re i frā: s gladiū. **G**ladiū ad sepatiōz: ignē
ad v̄stionē: sed v̄trūqz salubre: qz et gladi⁹
vbi ipiws salubrit nos segavit a cōsuetudi
ne mala. **G**ladiū eī attulit et sepavit vnu
quēqz fidelū: aut a patre suo q i christū nō
crediderat: aut a matre silt infideli: aut cer
te si de parētib⁹ christianis natus ē: saltē a
p genie sua pōre. **N**emo eī nostrū nō aut
auū: aut pauū: aut aliquā antiquā originē
in gentib⁹ habuit: et i illa exscrabili deo insi
delitate sepati sum⁹ ab eo qd eram⁹: s gla
di⁹ intercessit secernēs nō interficiēs. **H**oc
mō et ignis. **I**gne veni mittere i terrā: exar
serūt homies credētes i cū: acceperūt flam
mā caritatis: pterea et ipē spūllanc⁹ cum
nūssus esset aplis: sic apparuit: **E**ile sūt illis
inqt lingue diuise velut ignis: qui et infedit
sup vnuquēqz illoz. **I**sto igne inflāmati ce
perūt ire p mūdū: et inflāmare: et incēdere i
circitu inimicos ei⁹. **Q**uos inimicos ei⁹:
Qui deserto deo a quo facti erāt: adorabāt
simulachra q ficerāt. **I**pī incēdebāt: si ma
li erāt ad p̄suptioz: si boni erāt ad regatōz:
aut ipē incēdebāt qui nol ebāt credere illo
igne: auditō verbo dei fact⁹ peior: inuidia
sua exustus atqz p̄suptus: aut si cōuerteret
et crederet: nec sic in illo nihil arsisset. **A**rse
rat eī fenū: vt purgare aurū. **A**urū fides
est: fenum carnalis cōcupiscēta est. **O**is
caro fenū. **E**saias dicit: et ois honor carnis
vt flos fenī. **Q**uicqd est g in homine carnali
appetēs vanas et seclaria fenū ē. **M**ulti for
te et frēs nři ierūt ad theatr⁹: feno ducti sūt.
Mōne optādus ē illis iste ignis: vt fenū ar
deat et aurū purgeat. **Q**d eī illis inest fidei

XCVI.

feno pmitur. **B**onū ē g eis ardere scō igne
vt feno cōsumpto splēdeat p̄ciosum qd re
demit chāst⁹. **E**rgo ignis an eu⁹ pibit: et in
flāmati i circuitu inimicos ei⁹. **S**ūt q salu
brer arserūt: hodie fideles ei⁹ sunt: inimici
ei⁹ erāt: et nūc iā fideles ei⁹ sunt. **Q**ueris
inimicos: nō sūt: cōsumpti sūt: arserūt. **C**a
ritas cōsumpsit i eis qd pseqba chāstū: et
purgauit i eis qd crederet i chāstū. **E**t in
flāmati i circuitu inimicos ei⁹. **A**ppa
ruerūt fulgura eius orbi terre. **T**ha
gna exultatio. **M**ōne videm⁹: **M**ōne māife
sūt est: **A**pparuerunt fulgura eius orbi fre
inflāmati sūt inimici: incēsi sūt inimici: arserūt
quicqd h̄dicebat: et apparuerūt fulgura ei⁹
orbi terre. **Q**uō apparuerūt: **E**t iam crede
rent. **S**i fulgura: **G**e nubib⁹. **Q**ue sūt nu
bes dei? **P**redicatores veritatis. **V**ides
aut nubē i celo: nebulosam: obscurā: et ha
bet intus: nescio qd latens. **S**i coruscat de
nube: emicat splēdor. **E**x eo ipō qd cōtem
nebas inde exiliuit qd expauescas. **M**isit
g dñs nř Iesus chāst⁹ apłos suos: p̄di
catores sāctos velut nubes: videban̄ hoies
et p̄tēneban̄. quō vident̄ nubes et cōtem
nūtūr: anteqz de eis exiliat qd mirer̄. **E**rat
eī illi p̄mū homies carnē portātes infirmi:
deinde idiote: undocti: ignobiles: sed erat i
illis qd fulguraret: erat in illis qd corusca
ret. **A**ccedebat p̄petr⁹ hō p̄scator orabat:
et surgebat mortuus. **F**orma hūana nubes
erat: splēdor miraculi coruscatio erat. **S**ic
in verbis: sic in factis: cum miranda dicūt:
et miranda faciunt: **A**pparuerunt fulgura
eius orbi terre. **E**lidit et cōmota e ter
ra. **S**i eī nō ē verū: si nō tota terra iā chri
stiana clamat amen: cōmota fulgoribus de
illis nubibus erūpentibus: **E**lidit et cōmo
ta est terra. **M**ontes flurerūt sicut
cera a facie domini. **Q**ui sunt montes?
Superbi. **O**mnis altitudo extollens se ad
uersus deum: factis chāsti et christianorū
cōtremuit: succubuit. **E**t quando dico qd
dictū est: fluxit: melius verbū inueniri non
pōt. **M**ontes flurerūt a facie dñi velut ce
ra. **E**bī ē altitudo potestatū: **E**bī dūrīcia
infidelū. **M**ontes flurerūt sicut cera a facie
domini. **I**gnis eis fuit dñs: illi an faciē ei⁹
sicut cera flurerūt: tādū duri donec ignis
ille admoueret. **C**omplanata est omnis al
titudo mō blasphemare chāstū nō audet:
et paganu nō in eī credit: nō eum mō blas
phemat: et si nōduz factus est viuus lapis:
tamen victus est durus mons. **M**ontes

Alla līa.
† Illuxerūt.

Psalms

Aluxerūt sicut cera a facie dñi. **A** facie do
mini oīs terra. **N**ō iudeorū tñ: sī gen
tiū: sicut dicit aplis: **N**ō em̄ est indeoī tñ
deus: sed ē gentiū. **D**ns ergo vniuerse ter
re: dñs Iesus christus in iudea natus: sed
nō iudee tñ natus: qui anteōs nat⁹ omnes
fecit: sī qui oēs fecerat: omnes refecit. **A** fa
cie dñi omnis terra. **A**nnūciauerunt
celi iusticiā eius: t̄ viderūt omnes
populi gloriā eius. Qui celi annūcia
uerut: Celi enarrāt gloriā dei. Qui sunt ce
li: Qui facti sunt sedes ipius. Quō em̄ i ce
lis sedet deus: sic sedet in aplis: sic sedet in
p̄dicatorib⁹ euāgeliū. Et tu si vis: celū eris.
Si vis esse celū: purga de corde tuo terrā.
Si terrenas cōcupiscētias nō habueris: et
nō frustra respōderis: sursum te h̄ic cor: ce
lū eris. Si resurrexisti cū christo: fidelib⁹
aplis loquit: que sursum sunt querente: vbi
christus ē in dextera dei sedēs: que sursum
sunt sapite: nō que sup terrā. Lepisti sapere
q̄ sursum sunt: t̄ nō q̄ sup terrā sūt: nōne fa
ctus es celū. Carnē portas: t̄ corde tā celū
es. Conuersatio em̄ tua in celis erit. **L**alis
annūcias t̄ tu christū. Quis em̄ fidelū ta
cet christū. Intēdat caritas vestra: putatis
qr̄ nos soli stantes h̄ annūciam⁹ christū: et
ros nō annūciat. **E**nī ad nos veniūt chri
stiani: volētes esse quos nunq̄ vidim⁹: qr̄
nō nouim⁹: quibus nunq̄ p̄dicauim⁹. An
forte crediderūt nullo nūciante. Aplis di
cit: Quō credēt quē nō audierit: Quō au
dient sine p̄dicāte. Ergo tota ecclia p̄dicat
christū: t̄ annūciant celi iusticiā ipius: quia
omnes fideles quibus cura est lucrari deo
eos q̄ nōduz crediderūt: t̄ faciūt hoc ex ca
ritate: celi sunt. Intonat de illis de⁹ iudicij
sui terrorē: t̄ tremuit q̄ infidelis erat: t̄ paue
cit t̄ credit. **O**stendite homib⁹ quid potuit
christ⁹ p̄ totū orbē terrarū: loquendo eis et
adducēdo eos ad amandū christū. **Q**uāt̄
em̄ hodie adduxerūt amicos suos: aut ad
panthomimū: aut ad coraulaz: **Q**uare nisi
amando illū: **E**t vos amate christū. **T**āta
em̄ spectacula pbuit: in quo nemo p̄t di
cere aliqd se reprehensiōis inuenire illū q̄ vi
cit seculū. **H**ā t̄ aliquādo quē amat quisq;
in theatro: vñcif in illo. **N**emo vere vincit
in christo: nō est de quo erubescere: **A**rripi
te: adducite: attrahite quos potestis: secu
ri estote: ad eum adducitis. q̄ non displiceret
videntib⁹: t̄ rogate illum vt illumiet eos: t̄
bene expectēt. **A**nnūciauerūt celi iusticiā
ei⁹: t̄ viderūt oēs p̄pli gloriā eius. **C**ō-

XCVI.

fundant oēs qui adorāt sculptilia: **H**ōne factū est: **H**ōne cōfusi sunt: **H**ōne
quotidie cōfundunt: Sculptilia em̄ sunt:
manufacta idola. **Q**uare iam cōfundunt
omnes q̄ adorāt sculptilia: **Q**uia viderūt
oēs p̄pli gloriā ei⁹. **I**az oēs p̄pli gloriā cha
sti p̄fitent: Erubescat q̄ adorāt lapides: q̄a
lapides illi mortui erāt: nos viuū lapidem
inuenim⁹: imo lapides illi nunq̄ vixerunt:
vt nec mortui dicant. **L**apis aut̄ noster vi
uus est: t̄ semp vixit apud patrē: t̄ p̄ nobis
mortuus reuixit: t̄ mō viuit: t̄ mors ei vltra
nō dñi abis. **H**āc gloriā ipius cognoverunt
p̄pli: dimittūt templā: currunt ad ecclesiās.
Lōfundant oēs qui adorāt sculptilia. **V**id
buc querūt adorare sculptilia: noluerūt de
serere idola: deserti sunt ab idolis. **C**onfun
dant oēs q̄ adorāt sculptilia. **Q**ui glo
rian⁹ in simulachris suis. **S**ed exti
tit: nescio qr̄s disputator: q̄ doctus sibi vide
bat: t̄ ait: **N**ō ego illū lapidē colo: nec illō
simulachrū: qđ ē sine sensu: **N**ō em̄ p̄pheta
vī potuit nosse: qr̄ ocl̄s habēt t̄ nō vidēt:
t̄ ego nescio: qr̄ illud simulachrū: nec aīam
habet: nec videt oculis: nec audit aurib⁹.
Nō ergo illud colo: sed adoro qđ video: et
seruo ei quē nō video. **Q**uis ē iste: Numē
quoddā inqt inuisibile qđ p̄sidet illi simula
chro. **H**oc mō reddēdo rōnem de simula
chris suis deserti sibi vident: qr̄ nō colunt
idola: t̄ colūt demonia. **E**tenī fratres sicut
dicit aplis: que imolant gentes: demonijs
imolant: t̄ non deo. **N**olo vos inqt socios
fieri demoniorum: naī scimus: qr̄ nihil est
idolum: **I**p̄e hoc dicit aplis: scim⁹: qr̄ nihil
est idolum: sed q̄ imolant gentes: demonijs
imolant: t̄ nō deo. **B**irit: nolo vos fieri so
cios demonioꝝ. **N**on ḡ hinc se excusent: qr̄
q̄si idolis insensati dediti nō sūt: demonijs
magis dediti sūt: qđ ē piculosus. **N**ā si tm̄
idola colerēt: sicut eos nō adiuuaret: ita il
lis nihil nocerēt. **S**i autē adores et seruias
demonib⁹: erūt dñi tui. **E**t qui erūt domini
tui: Inuidi tui: libertati tue necesse ē iude
ant: semp te velint possidere: semp talē fa
cere quale possint secū trahere. **E**t em̄ insi
ta maluolētia quedā t̄ pnicies nocēdi istis
malis spiritib⁹: gaudēt de malo boim: t̄ de
fallacia nostra: si nos sefellerit pascunt. **E**t
qd̄ querūt: **N**on quib⁹ inetermū dāment. **Q**uō solet mal
uolus latro nomiare innocentē. **N**ūquid si
fuerit vñus incensus: min⁹ ardēt si duo ar
deant: **M**in⁹ morit si duo moriant: **P**ena

Psalms

illi nō minuit: sed maluolentia pascit: me cum morias: nō se minus moriturū dices: sed solatiū habet mālū alterius. **L**alis est diabolus: seducere vult illos q̄ cū illo puniant. Et qz non potest fallere iudicē deū: nō enī noīat apud illū innocentē: vera crīmina volēs habere que obīciat: p̄tā per-
suadet. Ecce quales dños sibi faciūt q̄ co-
lunt demonia. Que enī imolāt gentes: de-
moniūs imolant: t̄ nō deo. **N**olo vos soci-
os fieri demonioꝝ. Nos autē quale deū ha-
bem⁹. Audite qd seqꝝ. Cū enī dixisset: co-
fundant q̄ adorāt sculptilia: addidit t̄ qui
gloriantur in simulachris suis: ne existerent
quasi reddētes rationeꝝ de simulachris et
dicerēt: nō lapides sed numina columus:
Que numina colis? Dic nūbi demōia co-
lis: an spiritus bonos: quales sūt angelis:
Sūt enī angelī sancti: t̄ sūt spiritus mali-
gni. Ego dico qz in tēplis tuis nō colun-
t̄ nisi spirit⁹ maligni: qui sibi exigunt supbe-
sacrificiū: t̄ volūt se colit anqꝝ deos. Ma-
ligni sūt: supbi sūt. Tales sūt etiā homines
nō boni: qui suā gloriā querūt: t̄ dei gloriā
cōtemnūt. Hoīes autē sc̄tōs attēdite q̄ sūt
similes angelis. Cū inueneris hoīem ali-
quē sc̄tī: seruū dei: si volueris illū colere
t̄ adorare p̄ deo: phibet te. Non vult sibi
arrogare honore dei: nō vult tibi esse pro
deo: sed tecū esse sub deo. Fecerūt b Apo-
stoli sancti: **P**aulus et Barnabas: pre-
dicabāt verbū dei in lycaonia. Miracula
cū fecissent lycaonie: ciues eiusdē regiōis
adduxerūt victimas: t̄ voluerūt illis sacri-
ficare dicētes Barnabā Iouē: t̄ Paulū
Mercuriū. Illi nō sūt delectati. An forte
ideo sibi imolari noluerunt: qz demonib⁹
se cōpari execrati sunt: Hō: sed qz honore
diuinū exhiberi hoīb⁹ horruerunt: verba
ipsoꝝ indicāt: nō suspicamur. Sequit enī
lectio libri eiusdē: t̄ dic quō moti sūt. Lūc
Paulus t̄ Barnabas cōsiderunt vesti-
menta sua t̄ dixerūt: Viri frēs quid faciſ:
Et nos hoīes sum⁹ passibiles similes vo-
bis. Intēdite ergo quō hoīes boni, p̄hibet
eos qui illos volūt colere tāqꝝ deos: t̄ vo-
lūt pot⁹ vt de⁹ vnus colat: deus vn⁹ ado-
ref: deo vn⁹ sacrificiū offerat: nō sibi. Sic
t̄ oēs sancti vel angelī illī gloriā querunt
quē diligunt. Ad eius cultū: ad ei⁹ oratio-
nem: ad ei⁹ cōtemplationē: oēs quos dili-
gunt rape t̄ inflāmare studēt: ip̄m illis an-
nūciant nō se: qm̄ angeli sūt. Et qz milites
sūt: nō norūt ḡiam querere nūsi impatoris

XCVI

sui: si asūt gloriā suā q̄sierit: vt tyrāni dānā-
tur. **L**alis extut diabolus t̄ demonia: id
est angelī eius: arrogauit sibi honoreꝝ di-
uinū t̄ oīb⁹ demoniūs: t̄ impleuit tēpla pa-
ganox: t̄ psuasit simulachra: psuasit illa sa-
crificia offerri sibi. **N**ō meli⁹ erat: vt ange-
los sanctos q̄s vt demones colerent: Re-
spōdent: nō colim⁹ mala demonia: ange-
los quos dicitis ipsos t̄ nos colim⁹: virtu-
tes dei magni t̄ misteria dei magni. **E**li-
nam ipsos colere velleſis: facile ab ipsis
disceretis: nō illos colere. **A**udite angelū
doctorē. Bocebat quēdā discipuluz chri-
sti: t̄ ostēdebat illi multa miracula in apo-
calypsi Jobis. Ille autē quodā sibi demō-
strato miraculo visionis expauit: t̄ misit se
ad pedes angeli. Et ille angelus q̄ nō q̄re-
bat nisi gloriā dñi sui: surge qd facis inq̄t:
Illū adora: nā ego cōseru⁹ tuus sum: t̄ fra-
truꝝ tuꝝ. Quid ḡ frēs mei: Nemo dicat
timeo ne irascat mihi agelus: si nō illū co-
lo p̄ deo meo. Lūc tibi irascit: qm̄ ip̄m co-
lere volueris. Bon⁹ est enim t̄ deū amat.
Quō enī demones irascunt: si nō colant:
sic angelī indignant: si p̄ deo colant. **G**
ne forēdicat sibi cor infirmū: cor trepidū:
ergo si irascant demonia: qz nō colant: ti-
meo offendere demonia. Quid tibi factu-
rus est: vel princeps ip̄oꝝ diabol⁹: Si pos-
set aliqd: null⁹ nostroꝝ remaneret. Nōne
quotidie tāta in illo dicunt ore christiano-
ru: t̄ crescit seges christianoꝝ. **O**n irascit
nequissimo seruo tuo: hoc nomē illi impo-
nis: satanas diabole: hoc illi dicas. For-
tasse in hoc erras: qz homini hoc dicas t̄ i-
moderata ira raperis: ad cōuiciandā ima-
ginē dei: t̄ tñ hoc eligis qd ei dicas qd val-
de detestaris. Si posset ille nō se vindica-
ret: **G**n̄o p̄mittit: t̄ tātu facit quātū p̄mit-
tit. Nā t̄ Job tēptare voluit: t̄ nō nisi po-
testatē quesuit: t̄ nihil faceret nisi p̄tātem
accepisset. Quare ergo nō securus ado-
ras deū: quo nolente nemo tibi nocet: t̄ q̄ p̄-
mittente emēdarī nō euenteris. Si enī pla-
cuerit dñs deo tuo p̄mittere vt aliqꝝ hō
tibi noceat: aut aliquis spūs tibi noceat:
emēdauit te vt clamēs ad eū: Emēdans
emēdauit me dñs: et morti non tradidit
me. Ergo cōfundant oēs qui adorāt scul-
ptilia: qui gloriantur in simulachris suis.
Adorate eūm oēs angelī ei⁹: Bi-
scāt pagani adorare deū. Angelos volūt
adorare: angelos imitent: t̄ illū adorent q̄
ab angelis adorāt. Adorate eū oēs ange-

Psalmus.

lia lra.
tierata.

li eius. Adoret angelus ille qui missus est ad Cornelium. Nam eum adorans Cornelius misit ad Petrum adorare christum dominum Petrum: et ipse cohereretur Petrus: Adorate eum oes angelii eius. **Audiuit et iocunda est syon.** Quid audiuit syon: Quia adorat eum omnes angeli eius. Quid audiuit syon: Ecce quid audiuit: Annunciauerunt celi iusticiam eius: et viderunt omnes populi gloriam eius: Confundant oes qui adorant sculptilia: et qui gloriantur in simulachris suis. Etenim ecclesia necdum erat in gentibus: in iudea crediderat ex iudeis: et putabatur ipsi iudei qui crediderant solos se pertinere ad christum. Missi sunt apostoli ad gentes: predicatum est Cornelio: creditum est Cornelius baptizatus est: baptizati sunt et illi qui cum Cornelio erant. Sed ut baptizarent: quid factum est scitis: non quidem hucusque puenit lector: sed tamen aliqui recordantur: et qui non recordantur audiunt a me breuiter. Missus est angelus ad Cornelium: angelus Cornelium misit ad Petrum: Petrus venit ad Cornelium. Et quod de gentibus erat Cornelius: et ipse et qui cum eo erant: non erant circuncisi. Ne dubitareret ergo illi tradere euangelium non circuncisis atque baptizaret ipse Cornelius et illi qui cum eo erant: venit spiritus sanctus et impleuit illos: et ceperunt loqui linguis. In nullum autem ceciderat spiritus sanctus: nisi quem fuerat baptizatus: in istos autem ante baptismum cecidit. Posset enim Petrus dubitare utrum incircuncisos baptizaret: venit spiritus sanctus: ceperunt loqui linguis. Bonatum est donum invisibile: et tulit dubitationes de sacramento visibili: et baptizati sunt omnes. Et habes scriptum: Audierunt autem Apollini: et qui erant in iudea fratres: quoniam et gentes receperunt verbum dei: et benedicebant deum. Hoc est quod hic commemorat: audiuit et iocunda est syon. **Et exultaerunt filie iudee;** Quid audiuit: et iocunda est syon: Quia receperunt getes verbum dei. **In paries venerat:** sed angulus nondum erat. Syon ipsa ecclesia que erat in iudea proprie hic nomenata est. Audiuit et iocunda est syon: et exultaerunt filie iudee. Hic scriptum est: audierunt Apollini: et qui erant in iudea fratres. Credite syon: exultaerunt filie iudee. Quid audiuerunt: Quia et getes receperunt verbum dei. **Ubi illud dixit iste psalmus:** Annunciauerunt celi iusticiam eius: et viderunt oes populi gloriam eius. Et quod getes crediderint a quibus colebant idola: secundum ait: Confundant oes qui adorant sculptilia: qui gloriantur in simu-

XCVI

lachris suis: Audiuit et iocunda est syon: et exultaerunt filie iudee. Postea quidem de circuncisis calumniari voluerunt Petro: et dererunt illi: Quare intrasti ad getes et incircuncisos: et manducasti cum eis: Ille autem reddidit eis rationem: quod cum oraret demonstratus est illi discipulus pendens quatuor lineis: **Vincus** ille habebat oia animalia: et significabat omnes getes. Iohannes autem quattuor lineis pendebat: quia quattuor partes sunt orbis vestrum futuri populi erant: et ideo quattuor euangelia predicabant christum: ut gratia ipsius ad omnes quattuor partes orbis pertinere intelligatur. Quia ergo tale visum demonstratus fuerat Petro: indicauit illis omnia: quomodo creditum est Cornelius: quod priusquam baptizaret homo gentilis supponeret eum spiritus sanctus. Hec cum audissent tacuerunt: et magnificauerunt deum dicentes: Utique et gentibus deus penitentiam ad vitas dedit. Ecce audiuit et iocunda est syon: et exultaerunt filie iudee. **Propter iudicia tua domine.** Que iudicia: Quia non est personarum acceptor deus. Namque ipse Petrus cum vidisset Cornelium certum est: et eos qui cum illo erant adimplitos spiritus sancto: exclamauit et ait. **In veritate comprehendo:** quia non est personarum acceptor deus. Ergo exultaerunt filie iudee propter iudicia tua domine. **Quid est propter iudicia tua?** Quia in omni gente et in omni populo: quicumque illi seruerit acceptus est illi: quod non iudeorum deum: sed et gentium. Videte si hoc non est vestrum exultaerunt filie iudee. Et exultaerunt filie iudee propter iudicia tua domine. **Quoniam tu es dominus altissimus super omnem terram.** Non super sola iudeam: non super solam hierusalem: non super solam syon: sed super omnem terram. **Huius uniuersae terre iudicia dei viguerunt:** ut vndeque populus conuocaret: quibus non communicat qui se perciderunt: nec audiunt predicationem nec vident impletum. **Quoniam tu es dominus altissimus super omnem terram.** **Nimis exaltatus es super omnes deos.** Quid est nimis: Nam de christo dicit. Quid est ergo nimis: nimis ut intelligatur equalis patri: Quid est super omnes deos: Qui sunt: Idola: non habent sensum: non habent uitam. **Demonia habent sensum: habent uitam:** sed mala sunt. Quid magnus est: quod exaltatus est christus super idola: exaltatus est super demonia: Sed nechoc valde magnus est. **Demonia quidem deum gentium: sed ille nimis exaltatus est super omnes deos.** Et hoies dicti sunt deum: **Ego dixi deum tu es: et filius altissimus**

¶ Psalmus

Alia lra.
† malū.

mi omnes. Item scriptū est: Deus stetit in synagoga deorū: in medio aut̄ deos discer nens. Sup̄ oēs homines exaltatus est Je sus christus dñs noster: nec tñ sup̄ idola: nec tñ sup̄ demonia: sed sup̄ omnes homines iustos. Et hoc parū est: sup̄ omnes etiā angelos. Hā vñ est: Adorate eū omnes angelī eius: Numis exaltat⁹ est sup̄ omnes deos: Quid ergo facim⁹ omnes qui ad illuz cōuenimus: ad eū qui nimis exaltatus est sup̄ omnes deos. Breue p̄ceptū nobis dicit. **Qui diligitis dominū odite malignū:** Nō est dignus christ⁹ cū quo diligas auariciā. Amas illū: debes odisse quod odit. Homo est inimicus tuus: hoc est quod tu: creati estis ab uno creatore in una cōditione: t̄ tñ si filius tuus loquatur cū inimico tuo: t̄ veniat ad domū inimici tui: t̄ assiduas collocutiōes habeat cū illo: exhereditare illū vis: qr̄ loqui cū inimico tuo. Et quō: Quā iustā vocem r̄ideris tibi habere: Amicus es inimici mei: t̄ querl aliquid de re mea. Ergo attende. **Diligis christū: iūmica est christi auaricia:** Quare cum ea loqueris: Nō dico loqueris cuz illa: quare illi seruis: Hā multa iubet christ⁹ t̄ nō fac: iubet ipsa t̄ fac. Iubet christ⁹ ut vestias pauperē: t̄ nō fac: iubet ipa auaria ut facias fraudē: t̄ hoc potius facis. Si hec ita sūt: si talis es: noli tibi multū p̄mittere hereditatē christi. **Sz dic̄: diligo chri stum:** Qui diligitis dñm odite malignū. Hinc apparet te diligere qd̄ boni est: si in uentus fueris odisse qd̄ malū est. Qui diligitis dñm odite malignū. **Sz cū ceperim⁹ odisse malignū:** subsequetur psecutiones. **Odim⁹ malignū:** dicit nobis aliq̄s psecutor: fac fraudē: dicit nobis: adora idolū: dicit nobis: thus pone demoniū: sed nos audiūmus: qui diligitis dñm odite malignū. Audiūm⁹ quidē: sed si nō fecerim⁹ seuit ille. **Usc̄ quo seuit:** Quid est ablaturus: **Respōde:** quare christianus es: ppter eternā hereditatē: an ppter terrenā felicitatez. Interroga fidē tuā: pone in catastrophie aia tuā: torque teip̄ timore iudicij: r̄nde cui crediderl: qr̄e crediderl. **Bic̄ mihi:** in christum credidi. **Quid tibi p̄misit christus:** nisi qd̄ ostēdit in se: **Quid ostēdit in se:** Mortuus est: t̄ resurrexit: ascēdit in celū. **Usc̄ sequi:** Imitare passionem: expēcta p̄missionē. **Quid ergo tibi ablatur⁹ est seuēs cū ceperl odisse malignū:** Qui diligis dñm: quid ablaturus: **Patrimoniu⁹.**

XCVI

Nunqđ celum: **H**ostremo quicqđ tibi dicit deus tollat: ille nō tollit quidem si non vult deus. Si aut̄ vult deus tollit qd̄ de dicit deus: ne se tibi auferat ipē deus. Deū tibi nemo tollet: tu tibi illū tollis si illū fugis. Forte respōdes: Nō curo d̄ patrumo nio meo: dñs dedū t̄ dñs abstulit: possimus dicere: sicut dñs placuit: ita factū est: s̄ timeo ne occidat me: hoc totū est. Audi ergo psalmū solantē. **Custodit dominus animas serior suor̄:** Quia ergo dixerat sup̄: Qui diligitis dñm odite malignū: ne ideo timeres odisse malignū ne occideret te malign⁹: **I**bi eccl statiz: Custodit dñs aias suor̄ suor̄. Audi illū custodiētē aias suor̄ suor̄: t̄ dicēte: Nolite timeres eos qui corp⁹ occidūt: animā autē nō possunt occidere. Occidit t̄ corpus: q̄ i te plurimū potest: qd̄ tibi fec̄: **Qd̄ t̄ dñs deo tuo.** Quare amas habere qd̄ christus: si times pati qd̄ christ⁹: Ille venit ferre vitā tuā tpalē infirmā morti obnoxiam: Lete timeres mori: si posses nō mori. **Qd̄ p̄ naturā vitare nō potes: quare ppter fidē nō suscipis:** Collat tibi istā vitā qui minatur aduersarius: dat tibi deus aliā vitam: quia t̄ istā ipse tibi dedit: t̄ si ipse noluerit nec ipsa tollet. Si aut̄ voluerit: ut tollat tibi: habet qd̄ tecū mutet. Noli timerē spoliari p̄ illo. Nō vis exū vestē pannosam: **G**olam glorie tibi datur⁹ est. Quā stolas dicis mib⁹: Oportet corruptibile hoc induere incorruptionēz: t̄ mortale hoc induere imortalitatē: Ab ipsa caro tua nō periret. Usc̄ ad mortē pōt seuire inimic⁹: p̄tātē ultra nō habz: nec in animā: nec in ipsam carnē: qr̄ t̄ si dissipet carū nō impedit resurrectionē. Beāta sua timebant hoiles: t̄ quid eis dñs ait: Elestri aut̄ t̄ capilli capit̄ omnes numerati sunt. **L**imes ne animā p̄das: qui capillum nō p̄dis: **B**eo oia numerata sunt: oia redintegrabit qui omnia creavit. Nō erāt: t̄ creata sūt: erāt t̄ nō repabunt. Credite ergo toto corde fratres mei: t̄ qui diligitis dñm: odite malignū. Fortes estote: nō solū in diligēdo deum: s̄ etiam in odiendo malignū. Nam nō vos terreat potētores: qui vos vocavit omni potēs est. Fortior est omni fortū: supior est omni excelsō: filius dei p̄ nobis mortuus est. Securus esto accepturū te vitā ipsius qui pignus habes mortē ipsius. Pro qui bus enī mortu⁹ est: Nūqd̄ p̄ iustis: **D**aulum interroga. Etenim christus p̄ impiis

Alia lra.
† sancto⁹.

Psalms

XCVI

mortu^o est: Impi^o eras et mortu^o est p te:
iustificat es et deseret te: Qui iustificauit
impiu relinquit piu: Qui diligitis dñm odi
te malignum. Nemo timeat: custodit dñs
animas seruorum suorum. Be manu pectori
teruet eas. Et forte dictur es: pdo lucem
istam. Lux orta est iusto: Quā lucem
times ne pdas. Tunc ne in tenebris sis:
Noli timere ne pdas lucem: imo time ne dū
caues pdere istam lucem: pdas illam lucem verā.
Quā times enim pdē: videm qd^o donata ē:
cū qb^o tibi cōis est. Nunqđ soli boni videt
istam sole: cū faciat oriri sole suū sup bonos
et malos: et pluat sup iustos et iustos. Istam
lucem videt tecum uiq: videt tecum latrones: vi
det tecum ipudici: videt tecum bestie: musce:
vermiculi. Quale lucem iusto suat: q et istis
ista dat: Merito hāc lucem in fide martyres
viderunt. Qui enim istam p̄t̄pserūt: aliquā vi
derunt quā desiderauerūt: qd hāc respuerūt.
Lux orta ē iusto: Et rectis corde iocu
ditas. Nolite putare: qd vere in miseria
fuerunt cū in catena abulauerūt. Lat^o fuit
carcer fidelibus: lenes fuerunt catene cō
fitētibus. Habebāt gaudia in catastrophā: qui
christū pdicabāt inter tormenta. Lux orta ē
iusto. Que lux orta est iusto: Que nō orit
iusto: nō ista lux quā facit oriri sup bonos
et malos. Est alia lux que orit iusto: de qua
luce nō sibi orta ī fine dicēt iusti: Ergo er
ravimus a via veritatis: et iusticie lumē nō
luxit nob̄: et sol nō orit ē nobis. Ecce amā
do istū solem: in tenebris cordis iacuerūt.
Quid p̄fuit oculis videre istū: et mēte nō
vidē illū: Tobias cec^o erat: et filiū suū viā
dei docebat. Nost̄ enim qd Tobias filiū su
um admīdebat et dicebat: Fili fac elemosynas:
qd elemosyne nō p̄mittit ire in tene
bras: et loq̄ba ille qui in tenebris erat. Eli
detis qd est alia lux qd orit iusto: et rectis cor
de iocunditas. Oculos non habebat: et filio
suo dicebat: fac elemosynas: qd elemosyne
nō sinūt ire in tenebras. Nec timuit: ne di
ceret in corde suo filiū ip̄o: tu enī elemosynas
fecisti: quare cecus mibi loqr̄is: Ecce
elemosyne ad tenebras te pduxerit: et quō
mibi dicas: elemosyne nō sinūt ire in tene
bras: Quare ille dicebat ista cū fiducia: ni
si qd alia lucem videbat: filiū patri manū te
nebat ut ambularet: s pater filiū viā doce
bat ut viueret. Est ergo alia lux qd orit iusto.
Lux orta est iusto: et rectis corde iocun
ditas. Vis illam nosse: Esto rectis corde.
Quid est rectis corde: Noli torto corde ee

Alia lfa.
t libetibz eos.

Alia lfa.
t leticia.

ad dēs: resistēs volūtati ip̄o: et volēs illū
curuare ad te: et n̄ te dirigere ad illū: et sen
tis iocunditatē quā norunt oēs qui recto
sunt corde. Lux orta est iusto: et rectis corde
iocunditas. Jocundamī iusti: Jam
forte fideles audiētes: iocundamī: qui uia
meditant: calices p̄parāt: rosaz temp^o ex
pectant. qd dictū est: iocundamī iusti. Si
de quid sequit. In dño: Jocundamī iu
sti in dño. Expectas tempus veris ut io
cūdēris: si dñm habes iocunditatē: dñs te
cū semp est: nō b̄z tps. Habes illuz nocte:
habes illū die: Esto rectis corde: et semp ē
tibi de illo iocunditas. Nō enī iocunditas qd
est scđm seculū vera iocunditas est. Audi
pp̄betā Esaiā: Nō est gaudere impijs dic
dñs. Gaudere qd vocat ip̄o: nō ē gaude
re. Quale gaudiū nouerat qd hoc gaudiū
ip̄obabat. Credam illi frēs: bō erat: sed
ābo gaudia nouerat. Hō erat: vt iq̄z noue
rat gaudia calicis. Quia bō erat: nouerat
gaudia mēse: nouerat gaudiū lecti: noue
rat gaudia ista secularia et luxuriosa. Ille
qui nouerat illa: aut p̄sumēs: nō est gaude
re impijs dicit dñs. Et nō dicit bō: dicē
domin^o: ex veritate domini: non est gaudere
impijs. Nā illi sibi vident gaudere: nō est
aut gaudere impijs: dicit nō bō sed dñs.
Uñ ille ip̄m gaudiū vidēs ait: Et diē hoīz
nō cōcupiui tu scis. Qui mibi aliū diē ostē
dis: qui me aliā lucem doces: qd me aliā iocu
ditate p̄fundis: qui aliud mibi intus insi
nuas: fecisti me nō cōcupiscere diē hoīm.
Uñq̄ videbat Esaias hōies in potationē: i
luxuria: i theatris: in spectaculis totū mū
dum luxuriari varj̄s nugl: et tñ clamabat:
Nō est gaudere impijs dicit dñs. Si b̄z nō
est gaudere: qd gaudiū videbat in cuius cō
paratione hoc non erat gaudiū: Lang^o si
tu nossel sole: et alicui laudāti lucernā dice
res: nō est ista lux. Quare lux non est: Ille
p̄ magno habet: gaudet: exultat: et tu di
cis: nō est ista lux. Aut si quis simiā mira
ret: diceret: nō ē ista pulchritudo. Et si for
te ille occupatus esset circa cōpositionem
mēbroz in illa bestia: et oēs illas cōgruen
tias miraret: tu qui noueras aliā pulchri
tudinē: negares istam et diceret: nō est. Qua
re: Quia aliā nosti. Et dicas. Ego illā quā
videbat Esaias nō video. Crede et videb.
Forte enī nō habes vñ videas. Est enim
ocul^o vñ illa pulchritudo videat. Nā quō
est oculus carnis vñ lux ista videat: sic ē
oculus cordis vñ illa iocunditas videat.

Alia lfa.
t leticia.

Psalms

Forte ille ocul⁹ sauci⁹ est: sordidat⁹ est: tur
batus est ab ira: ab auaricia: a cupiditate:
a libidine insensata. **T**urbatus est oculus
tuus: nō pōt videre illā lucez. **C**rede aīq̃
videas: sanaberl ⁊ videbis. **L**ux orta ē iu-
sto: ⁊ rectis corde iocūditas. **I**ocundamī
Alia lfa.
acificatiōis aut iusti in dñō. **E**t confitemī memo-
rie sanctitatis eius: **I**am iocundati i
domino: iam gaudentes in domino: illi cō
fitemini: quia nisi vellet: non in illo gau-
derem⁹. **A**ut enī ipē dñs. **H**ec locut⁹ sum
vobis ut in me pacē habeatis: i mūdo aut
p̄ssuram. **S**i christiani estis: p̄ssuras i isto
mūdo spate. **T**rāq̃lliora ⁊ meliora tpa no-
lite sperare fr̄es: fallitis vos. **Q**d̄ vobis
euāgeliū nō p̄mittit: nolite vobis p̄mit-
tere. **Q**uid dicat euāgeliū sc̄itis: christia-
nis loquimur: fidei p̄u. aricatores esse non
debem⁹. **E**uāgeliū h̄ dicit: qz in nouissimus
tpib⁹ multa mala: multa scādala: multe p̄s-
sure: multe iniqtates abundabūt: s qui p̄
seuauerit v̄sq̄ in finē: hic salu⁹ erit. **R**e-
frigescet inquit caritas mltor̄. **Q**ui ḡ p̄se-
uerant spiritu serbuerit sc̄dm. **A**plm: q̄ ait:
spiritu seruētes: ei⁹ caritas nō refrigescit:
qz ip̄a caritas dei diffusa est in cordib⁹ no-
stris p̄ spiritūsc̄m qui dat⁹ est nobis. **N**e-
mo ergo sibi p̄mittat: qd̄ euāgeliū nō pro-
mittit. **E**cce veniant letiora tpa: ⁊ facio il-
lud: ⁊ emō illud. **B**onū est tibi vt attēdas
illā qui nō fallit: nec fefellit aliquē. **Q**ui ti-
bi p̄misit: nō hic leticiā: sed in se. **E**t cum
trāsferit ista: sp̄eres qz cū illo regnabis in
eternū. **N**e cū h̄ vis regnare: neq̄ h̄ habe-
as iocūditatē: neq̄ illuc iuenias.

Explīcīt Tractat⁹ de ps. XCVI

Inīcipit Tractat⁹ de ps. XCVII

Expositio psalmi

Quartate dño canticū nouiz: **N**ou⁹ h̄ nouit: v̄t⁹ nō nouit. **T**e-
tus h̄ est v̄t⁹ vita: ⁊ nou⁹ h̄ est
noua vita. **V**er⁹ vita ex Adā trabit: noua
vita in christo format. **D**icit aut̄ in b̄psal-
mo vniuerso orbi terraz vt cantet canticū
nouū. **A**la aptius alibi sic dicit: **C**ātate dō
mino cāticū nouū: cātate dñs oīs fra: **T**ūt
intelligāt qui se p̄cidūt a cōione totius or-
bis terrarū: nō se posse cantare canticū no-
uum: qz canticū nouū in toto orbe: non in
parte cantaf. **E**t hic attēdite ⁊ videte h̄ di-
ci. **E**t cū dicit vniuerso orbi terraz vt can-
tet canticū nouiz: h̄ intelligitur: quia pat-
cantat canticū nouū. **C**antate dño canta-
te nouū. **Q**ui a mirabilia fecit dñs.

Wlfranō bz.

XCVII

Que mirabilia: Ecce mō legebat euāgeli-
um: ⁊ audiūm⁹ mirabilia dñi. **E**fferebat
mortuus vnicus matris sue q̄ erat vidua:
miseric̄ dñs: fecit illos stare: deposuerūt il-
lū: ⁊ dixit: Juuenis dico tibi surge: ⁊ sedit
ille mortu⁹: ⁊ cepit loq̄: ⁊ reddidit illū ma-
tri sue. **E**cce mirabilia fecit dñs. **G**z mul-
ta maiora mirabilia sūt: q̄ totū orbē terra-
rū a morte semp̄na erexit: q̄ vnicū fili
um miseric̄ vidue resuscitavit. **C**ātate ḡ dño
canticū nouū qz mirabilia fecit dñs. **Q**ue
mirabilia: **A**udi! **S**anauit ei dexte-
ra eius: ⁊ brachiū sc̄m eius. **Q**d̄ ē
brachiū sc̄tū dñi: **D**ñs n̄f Jesus christ⁹.
Audi Esaiā. **Q**uis credidit auditui n̄o:
⁊ brachiū dñi cui reuelatū est: Brachium
ergo sc̄m: ⁊ dextera ipsi⁹ idēipe est. **E**rgo
domin⁹ nōster Jesus christ⁹ brachiū dei:
⁊ dextera dei: p̄pterea sanauit ei. **N**on di-
ctū est tantū orbez terraz sanauit dextera
eius: sed sanauit ei. **M**lti enīz sanant̄ sibi:
nō ei. **E**cce q̄ multi cupiūt sanitatē istam
corpalem: ⁊ ab illo accipiunt: ⁊ ab illo sa-
nantur: et non illi sanantur. **Q**uomodo
ab illo sanantur: ⁊ non illi sanantur: **A**-
cepta sanitate lasciūnt. **Q**ui egroti ca-
sti erāt: sanati adulteri fiunt. **Q**ui cū egro
tarent neminē ledebāt: receptis virib⁹ iua-
dūt ⁊ opprimūt inōcentes: **S**anati sūt sed
nō ei. **Q**uis est qui sanat̄ ei: **Q**ui intus sa-
nat̄. **Q**uis est q̄ intus sanat̄: **Q**ui credit in
eū: ⁊ cū interi⁹ fuerit sanatus: in nouū ho-
minē reformat⁹: postea ⁊ hoc qd̄ lāguet ad
temp⁹: caro ista mortalī recipiet in finē: ⁊
ip̄a suā pfectissimā sanitatē. **S**anemur er-
go ei. **N**otū fecit dñs salu-
tare suū. **I**psam dexterā: ip̄m brachiūz:
ip̄m salutare dñs nōster Jesus christus: de-
q̄ dictū ē: **E**t videbit oīs caro salutare dei.
Beo quo enīa dixit ille Simeon q̄ ifantē ac-
cepit i man⁹: **N**ūc dimittis dñe seruū tuū
in pace: qm̄ viderūt oculi mei salutare tu-
um. **N**otū fecit dñs salutare suū. **L**ui no-
tum fecit: parti an vniuerso: **N**ō parti ali-
cui. **N**emo fallat: nemo decipiat: nemo di-
cat: ecce hic est christ⁹: ecce illuc. **Q**ui dīc:
ecce hic: ecce illuc: partes ostēdit. **L**ui no-
tum fecit dñs salutare suū. **A**udi quid seq-
tur. **A**nte cōspectū getū reuelauit
iusticiā sua. **D**extera dei brachium dei
salutare dei: ⁊ iusticia dei: dñs est saluator
nōster Jesus christus. **M**emor fuit
Alia lfa.
† in p̄spectu.

BB 3

Alia lfa.
† Recordur ē